

Ismeretlen szerző: Krisztus, Atya Istennek Egyetlenegy Fia a Gylk 810. énekének háromszólamú feldolgoása

Az interneten kutatgatva bukkantam rá erre az egyszerű, de igen igényes szerkesztésű korálfeldolgozásra. A kottán szereplő adatok szerint egy nürnbergi (*Trium vocum cantiones*) gyűjteményből való, melynek datálása 1541. Nincs tehát két évtized sem a korál megjelenése és nagy valószínűséggel iskolai célra szánt feldolgozása között!

A forrásban a *cantus firmus* kapott helyet a középső szólamban, amit talán az indokol, hogy az ismétlőjel utáni dallamsorban valóban igen magasjárású lesz a másik szoprán szólam – itt jelenik meg a szövegben a „hajnalcsillag” –, de mindenütt másutt a koráldallam a legmagasabb szólam.

Forrás: [https://www.cpdl.org/wiki/index.php/Herr_Christ_der_einig_Gottes_Sohn_\(Anonymous\)](https://www.cpdl.org/wiki/index.php/Herr_Christ_der_einig_Gottes_Sohn_(Anonymous))

Maga a korál – német szövegkezdetek szerint: Herr Christ, der einig Gottes Sohn – 1524-ben Johann Walter énekeskönyvében jelent meg, tehát a legkorábbi evangélikus énekek közé tartozik. Szövegírója Elisabeth Cruciger, aki Luther egyik tanítványának volt a felesége.

Ecsedi Zsuzsa elemzéséből idézek:

„Az ének két részre oszlik: az első két versszak az üdvtörténetet mondja el hitvallásszerű tömörséggel. Krisztus személyének eredete az Atya szíve. A bibliai gondolkodás szerint a szív az érzékelés, az akarás és a gondolkodás központja („Jött kincsből szívének...”). Krisztus hajnalcsillaggal való azonosítása egyrészt arra utal, hogy Krisztus fénye minden csillagnál nagyobb, másrészt arra, hogy megjelenése új időt jelez („Időknek végére...”).

A 3. versszak új gondolatsort vezet be, a Krisztushoz forduló közösségi imádságot. A kérések sorrendje is hitvalló erejű: első a szeretetben és Krisztus ismeretében való növekedés, ezt követi a hitben és a szolgálatban való megmaradás, amelyben a menny előízét érezhetjük. A 4. strófa Krisztust mint mindenkinek teremtőjét szólítja meg, az ógyházi himnuszok látásmódját felidézve (lsd. EvÉk 358: Krisztus, menny, föld alkotója).

Az 5. versszak emlékezés a keresztségre a Rómaiakhoz írt levél értelmében: A keresztség által ugyanis eltemettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk. (Róm 6,4).

Az ének dallamának gyökerei egy 15. századi világi dallamig érnek, s nem tudjuk, hogy kitől származik az egyházi változat. A nyugodtan lépkedő, páros lüktetésű dallamsorok váltakoznak a táncosabb, páratlan szakaszokkal, ez teszi a ritmust kedvesen elevenné.

Az ének magyar fordítása a XVIII. század közepén kiadott Új zengedező mennyei kar c. énekeskönyvben jelent meg, de ezt követően feledésbe merült, kikopott a használatból egészen 2007-ig, a Gyülekezeti liturgikus könyv megjelenéséig.”

Bence Gábor

2022. január

Krisztus, Atya Istennek Egyetlenegy Fi a,
Jött kin-csé-ből szívének, Minként meg van írva:
Ó a hajnali csillog, Mely fényes -
ség - gel villog, S napnál szebben ragyog.

2. Miértünk emberré lett Időknek végére, Hogy el ne vesszünk már itt Istennél örökre. A halált lerontotta, A mennyet megnyitotta, Éltünk visszaadta.

3. Nevelj ismerettedben És szeretettedben, Hogy maradjunk a hitben, És járjunk lélekben, Hogy amit tőled kaptunk, Már itt megköszönjünk, Szüntelen szomjazzuk!

4. Te menny s föld teremtője, Atyának ereje, Uralkodol örökké, Erődnek nincs vége. Fordítsd tehozzád szívünk, Igazgassad értelmünk, El ne tévelyedjünk!

5. Jóvoltodért te ölj meg, S támassz föl kegyesen, Az óembert te rontsd meg, Hogy az új élhessen! Boldogan itt a földön És mennyben majd örökkön Rólad elmélkedjünk!

Szöveg: Elisabeth Cruciger 1524. ÚZMK 1743, átdolgozta: Szb. Dallam: 15. századból, egyházi változata: Erfurt, 1524. [EG 67].

Krisztus, Atya Istennek Egyetlenegy Fia

Gylk 810

Ismeretlen szerző,
Trium vocum cantiones,
Nürnberg, J. Petreius, 1541

1.

1. Krisz - tus, A - tya Is - ten - nek E - gyet - len - egy Fi - a,
Jött kin - csé - ből szí - vé - nek, Mi - ként meg van

1. Krisz - tus, A - tya Is - ten - nek E - gyet - len - egy Fi - a,
Jött kin - csé - ből szí - vé - nek, Mi - ként _____ meg van ír -

1. Krisz - tus, A - tya Is - ten - nek E - gyet - len - egy Fi - a,
Jött kin - csé - ből szí - vé - nek, Mi - ként _____ meg van _____

6

2.

ír - va. Ő a haj - na - li csil - lag, Mely fé - nyes - ség

- va. Mert ő a haj - na - li csil - lag, Mely fé - nyes - ség

ír - va. Ő a haj - na - li csil - lag, Mely fé - nyes

11

1.

2.

- gel vil - log, S nap - nál szeb - ben ra - gyog. ra - gyog.

- gel vil - log, S nap - nál _____ szeb - ben ra - gyog. Mert - gyog.

ség - gel vil - log, S nap - nál _____ szeb - ben ra - gyog. ra - gyog.